

Vader en zoon Wittermans samen op toneel, omdat het moet

Na 23 jaar staan vader Joop en zoon Mads Wittermans weer samen op toneel in de voorstelling *Vader en zoon*. Op verzoek van de twee spelers hebben hiervoor zes schrijvers geschreven over de relatie tussen een oudere vader en zijn zoon van middelbare leeftijd.

Vader Joop en zoon Mads Wittermans staan samen in de voorstelling *Vader en zoon*. „De relatie tussen ons is veel dieper.” FOTO HOGE NOORDEN/JACOB VAN ESSEN

ELISABETH POST

Het is een donderdagmiddag, aan het einde van de dag. In een van de zalen in het Tryatergebouw in Leeuwarden vraagt regisseur Liesbeth Colthof (1954) of Joop en Mads Wittermans nog een paar scènes willen doornemen. „Of zullen we het maar voor gezien houden?””, zegt ze terwijl ze haar Engelse springer spaniël Mascha over de buik kriebelt.

Joop (1946) en zijn zoon Mads (1977) repeteren voor de voorstelling *Vader en zoon*, een coproductie van Tryater en Theater Producties Wittermans. Evenals 23 jaar geleden. Die voorstelling was destijds een productie van Toneel van het Oosten. In de tussentijd is er het een en ander veranderd in de relatie. Zag het publiek destijds een bezorgde vader en een opstandige jongere, in deze *Vader en zoon* gaat het om een oudere vader en zijn zoon van middelbare leeftijd. Is de relatie veranderd? Er is berusting en wederzijds respect. De voorstelling laat zien hoe ze op dat punt zijn gekomen.

Het is theater, maar de situaties zijn voor vader en zoon herkenbaar. „Destijds was ik opstandig”, zegt Mads. Hij wilde acteur worden, maar serieus nam hij het vak nog niet. „Verbleef hij in een kraakpand en was ie drie dagen onder water op Ruigoord ofzo. Als vader heb ik me daar wel boos over gemaakt. Maar

de regisseur zei: niet doen. Jullie zijn nu collega's, ik speel wel voor vader en zorg dat hij er staat.”

Mads kan er nu om lachen. „Er stond geen maat op mij.” Kortom: hij haalde alles uit het leven wat er voor hem als jongere in zat. „De wereld lonkte. Ik dacht ook dat ik kon acteren.” Hij gaat staan, loopt naar het podium, trekt zijn schouders op en buigt zijn hoofd naar voren. Hij mompelt iets onverstaanbaars. „Ik dacht dat dit acteren was. Vanuit mijn gevoel, dan zou het goed zijn.” Maar Mads leerde veel en snel bij. Dat hij zijn talent moet onderhouden, dat niets komt aanwaaien. „Dat je er gewoon hard voor moet blijven werken.” En ook is hij in de loop der jaren anders naar de relatie met zijn vader gaan kijken: „Was hij een goede vader? Ben ik nu een goede vader voor mijn dochter?”

Tachtig keer speelden ze *Vader en zoon*. En waarom nu dan weer? Ze zijn ouder en hun relatie is veranderd. „Die is gewoon goed. Anders kun je dit stuk ook niet spelen zoals jullie dat doen”, zegt regisseur Col-

‘Ze bevechten elkaar, maar ze zijn er ook om voor elkaar te zorgen’

thof. Vader en zoon kijken elkaar even aan. „Ja, dat kun je wel zeggen.” Het generatieverschil is ook minder groot, zegt Joop. „De relatie tussen ons is veel dieper. Hebben we elkaar gezien en gevonden? Ik denk het wel.” Bovendien, Mads is nu ook vader.

In de voorstelling gaat het ook over of de vader en zoon nog zaken hebben uit te praten. Of er nog problemen zijn die jaren onbespreekbaar leken en die de zoon op het bord van de vader kan en mag schuiven. Of dat nou eerlijk is of niet. Mads: „Wij hebben alles wel uitgepraat.” Joop: „Dat komt ook omdat ik het anders wilde doen dan mijn vader. Wij spraken nooit. Conflicten werden vermeden en gingen we uit

de weg. Wij vochten nooit, maar stoeiden ook niet. We raakten elkaar gewoon niet aan.”

Een andere reden om *Vader en zoon* te spelen is „omdat het nu moet”, zegt Mads. Joop Wittermans is 75 jaar. „Zo voel ik mij niet.” Mads: „Maar ik zie wel dat je ouder bent. Dat je niet meer alles kunt. Ik durf niet meer met je te vechten. En ik vind het ook niet leuk als je je heel wild beweegt.” In de eerste *Vader en zoon* ging het er niet zachtzinnig aan toe op het podium. Mads is even stil en kijkt zijn vader aan. „Het is lastig om te zien dat hij ouder wordt. Dat ontroert me ook.” Joop: „Ik heb een mooie toekomst achter mij. Ik heb veel meer tijd gehad dan ik nog krijg. Een uur duurt voor mij korter.” En dan berustend: „Dit is de realiteit en alles wat ik nog kan en wil doen, doe ik.”

„Het is een monumentje in de tijd voor een vader en zijn zoon. In de voorstelling bevechten ze elkaar, maar ze zijn er ook om voor elkaar te zorgen”, zegt Colthof. Voor deze voorstelling zijn zes schrijvers (Bou-

ke Oldenhof, Joeri Vos, Rob de Graaf, Marijke Schermer, Bodil de la Parra en Jan Veldman) gevraagd een verhaal te leveren over de relatie vader en zoon. Colthof smeedde ze samen met Veldman aaneen en maakte er een lopend verhaal van.

De voorstelling gaat vooral ook over de liefde tussen een vader en zijn zoon. Hoe zit dat tussen Joop en Mads? Ze kunnen beide dwars en koppig zijn, zeggen ze. „Het moet tussen ons schuren. Dan zit het wel goed”, zegt Mads. De regisseur ziet ook overeenkomsten. Colthof lachend: „Beiden hebben de neiging om heel snel te praten en te rommelen met de tekst. Het zijn twee anarchisten!” Maar er is ook een groot wederzijds respect. Joop balt zijn vuist. „Ik vind het heel goed wat hij doet. Jazeker, grutsk ben ik.” Mads: „Hij spreekt nu het kind in me aan en ik vind dat mooi om te horen.”

Vader en zoon - Van 5 oktober (op 8 oktober is de première bij Tryater) tot en met 18 december op diverse locaties in de provincie. Kaarten: www.tryater.nl